

Teknologiavälitteisen tekstityön uudet käytänteet ja kontekstit

Järjestäjät: Hanna-Mari Pienimäki ja Anna Solin

Tietotyön tekstivälitteisyys on jo pitkään kiinnostanut kielentutkijoita (ks. esim. Lillis 2013; Tiililä 2011; Räisänen & Kankaanranta 2023). Tekstivälitteisesti tehtävä työ hyödyntää jatkuvasti kehittyviä uusia teknologioita, ja teknologiat mahdollistavat uusia kirjoittamisen tapoja.

Viime vuosina kirjoittamisen teknologiat ovat ottaneet suuria harppauksia kielimallien kehityksen ja niille rakennettujen keskustelevien käyttöliittymien (esim. ChatGPT) yleistyttyä. Generatiivisen tekoälyn vaikutuksista käydäänkin vilkasta keskustelua kirjoittamisen tutkimuksen foorumeilla (Robinson & Hollet 2024). Kielentutkimuksen kentällä tutkimus on kuitenkin toistaiseksi keskittynyt lähinnä opiskelijoiden kirjoittamiskäytänteisiin ja asenteisiin. Työpajan tavoitteena on tuoda esiin generatiivisen tekoälyn käyttöä myös ammatillisen kirjoittamisen ja ammatilliseksi kirjoittajaksi kehittymisen näkökulmasta.

Murroksessa ovat olleet myös perinteiset tekstityön institutionaaliset kontekstit, kun mm. alustatalous, keikkatyö ja freelance-työ ovat yleistyneet. Näitä tekstityön kehityskulkuja leimaa työn pilkkoutuminen ja uudenlaiset tekstintuotannon muodot, joiden myötä työn ja vapaa-ajan raja hämärtyy, perinteiset työnteon ja työllisyyden muodot ovat murroksessa ja muodollisen pätevyyden vaatimukset eivät välttämättä ole merkityksellisiä (Åkerblad 2023).

Tekstityön tutkimus voi paitsi tuoda esiin näitä kehityskulkuja, myös kommentoida niitä kriittisesti. Työpajassa paitsi esitellään alan tutkimusta Suomessa, myös pohditaan kriittisesti teknologisen kehityksen aiheuttamaa murrosta ja sen vaikutuksia tekstityöhön. Pohdimme myös mitä muita kuin kielitieteellisiä näkökulmia teknologiavälitteisen tekstityön tutkimuksessa voitaisiin hyödyntää. Työpajan tavoitteena on tuoda esiin tekstityön murroksellisuutta ja pohtia miten voisimme itse tekstien ammattilaisina ottaa näitä muutoksia vastaan.

Pohdimme työpajassa esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

- Millaisia vaikutuksia uusilla teknologioilla on tekstityön käytänteisiin (esim. toimijuuden jakautuminen, kirjoitusprosessien pilkkoutuminen)?
- Miten uudet teknologiat vaikuttavat tekstityöhön osana globaalia taloutta (esim. työolot, työn merkityksellisyys)?
- Millaista uutta ymmärrystä tai uusia taitoja tulisi huomioida tekstitaitojen opetuksessa?
- Millainen tieteidenvälinen yhteistyö on tarpeen tekstityötä tutkittaessa?
- Voiko tekoälykirjoittajan tunnistaa ja jos voi niin miten?
- Millaisia jälkiä teknologiasta jää tekstiin ja millaisen roolin olemme valmiit antamaan sille teknologiavälitteisissä tekstintuotantoprosesseissa?
- Millaista ymmärrystä voimme tarjota kielentutkijoina tekstityön muutosten esille tuomiin vastuullisuuskysymyksiin? Miten voimme vaikuttaa tekstityön tulevaisuuteen?

Esitelmät

Hilkka Paldanius: Komentojen kirjoittamisesta kriittiseen lukemiseen – tekoäly yliopisto-opiskelijoiden tekstitaitojen opetuksessa

Maiju Strömmer: Globaalin työnvälitysalustan kautta tehtävän tekstityön luonne (otsikko tarkentuu myöhemmin)

Riku Haapaniemi: Tekoälyn vastuullinen käyttö käännöstieteen tutkimuksen silmin (otsikko tarkentuu myöhemmin)

Helmi Siironen: Pilottitutkimusta tekoälytekstien humanizer -työkaluista (otsikko tarkentuu myöhemmin)

Hanna-Mari Pienimäki: Generatiivinen tekoäly tekstiä ohjailemassa? Teknologiavälitteisen tekstityön uusia käytänteitä

Diskusantti: Anna Solin

Viitteet

Lillis, T. M. (2013) *The sociolinguistics of writing*. Edinburgh University Press.

Robinson B. & Hollet, T. (toim.) (2024) Literacy in the age of AI . *Reading Research Quarterly*, 59(4).

Räisänen T. & Kankaanranta, A. (2023) Ethnographic study of a manager's engagements with written 'English' workplace genres in an MNC. Teoksessa Lecomte, P., Vigier, M. , Gaibrois, C. & Beeler, B. (toim.) *Understanding the Dynamics of Language and Multilingualism in Professional Contexts* (s. 83–99). Edward Elgar Publishing.

Tiililä, U. (2011) Sanoilla lavastettu virasto. Teoksessa M. Johansson, P. Nuolijärvi & R. Pyykkö (toim.), *Kieli työssä* (s.162–189). SKS.

Åkerblad, L. (2023) Työn alustoituminen: kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Työterveyslaitos. ss. 1–22. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-391-142-0>.